

בש"פ 5540/18 - מוחמד ריפי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 5540/18

לפני: כבוד השופטת י' וילנר

העורר: מוחמד ריפי

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט מ' בר-עם) במ"ת 57853-04-18 מיום 27.6.2018

תאריך הישיבה: י"ב באב התשע"ח (24.7.2018)

בשם העורר: עו"ד איתן און

בשם המשיבה: עו"ד ויליאמס כהן

החלטה

1. לפניי ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים במ"ת 57853-04-18 (כב' השופט מ' בר-עם) שניתנה ביום 27.6.2018, בגדרה הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו.

2. ביום 30.4.2018 הוגש כתב אישום נגד העורר ו-3 נאשמים נוספים במסגרתו יוחסו לעורר שורה של עבירות חמורות: סחיטה באיומים; נשיאת והובלת נשק; היזק בזדון וחבלה במזיד. על-פי המפורט בכתב האישום, לפני מספר שנים קשר העורר קשר עם הנאשמים האחרים על-מנת לגרום לפלוני, שלווה כסף מאחד הנאשמים (להלן: הלווה), להשיב לו את כספו. במסגרת כך השיגו העורר ונאשם נוסף מטען חבלה, וגייסו את שני הנאשמים האחרים לצורך מימוש הקשר. בתאריך 23.3.2018 הניחו שני הנאשמים האחרים את מטען החבלה מתחת למנוע רכב שחנה ברחוב בו התגורר הלווה, הפעילו אותו ונמלטו מהמקום.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה להורות על מעצרו של העורר והנאשמים האחרים עד תום ההליכים נגדם. המדינה התייחסה בבקשה למסוכנותו הרבה של העורר הנלמדת גם מעברו הפלילי המכביד הכולל, בין היתר, עבירות רכוש ואלימות, בגין אף ריצה בעבר עונשי מאסר בפועל, ושתי הרשעות בעבירות של הפרת הוראה חוקית. ביום 6.6.2018 קיים בית המשפט המחוזי דיון בבקשה, ובסופו קבע כי קיימות ראיות לכאורה הקושרות את העורר לעבירות המיוחסות לו. עם זאת, קבע בית המשפט כי על אף שמכלול הראיות הנסיבתיות מספיק לביסוס הרשעתו של העורר, עוצמתן של הראיות בעניינו פחותה. בהתאם לאמור, קבע בית המשפט המחוזי כי "חרף קיומה של עילת מעצר עוצמתית", יש לשקול את מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני או חלופה מתאימה אחרת, והורה כי בטרם תינתן החלטה בבקשה למעצר העורר עד תום ההליכים, ייערך תסקיר מעצר בעניינו.

4. בהמשך לכך, ביום 25.6.2018 הוגש תסקיר מעצר בעניינו של העורר, בו פורט עברו הפלילי, צוינה הערכת שירות המבחן כי העורר נתון בסיכון להמשך מעורבות בפעילות עבריינית, וכן צוין כי בשנת 2006 הפר העורר את תנאי שחרורו. בסופו של דבר העריך שירות המבחן כי נשקפת רמת סיכון בינונית להישנות עבירות אלימות מצדו של העורר, וכי חומרת מעשיו הצפויה, אם וכאשר ינהג באלימות, אף היא בדרגה בינונית. שירות המבחן המליץ על שחרורו של העורר בתנאים של מעצר בית מלא בעיר לוד בפיקוח דודו ודודתו, ועל העמדתו בפיקוח מעצר במשך שישה חודשים.

5. ביום 27.6.2018 קיים בית המשפט המחוזי דיון בבקשה למעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו. במסגרת הדיון טען העורר כי יש לאמץ את המלצת שירות המבחן ולשחררו לחלופת המעצר המוצעת בתסקיר. לחלופין, טען כי יש לעצרו בפיקוח אלקטרוני, זאת בשל חולשת הראיות ובשל התסקיר החיובי בעניינו. מנגד, עמדה המשיבה על מסוכנותו של העורר, כפי שזו עולה מחומרת העבירות המיוחסות לו, הדגישה את עברו הפלילי וטענה כי לא מתקיימות בעניינו נסיבות מיוחדות המצדיקות את מעצרו בפיקוח אלקטרוני או את שחרורו לחלופת מעצר.

6. בהחלטתו מיום 27.6.2018, הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו. בית המשפט המחוזי נימק החלטתו זו בחזקת המסוכנות הסטטוטורית של העבירות המיוחסות לעורר, ובעברו הפלילי. עוד נקבע כי יש לתת חשיבות לשתיקתו של העורר בחקירה, אשר אף היא משליכה על מידת מסוכנותו. כן קבע בית המשפט המחוזי כי האיזון שבין עוצמת הראיות נגד העורר לבין עוצמת עילת המעצר, אשר במקרה דנן מהווה עילת מעצר סטטוטורית, נוטה לכיוון מעצרו של העורר עד תום ההליכים.

לבסוף קבע בית המשפט המחוזי כי לא מצא שמתקיימים בעניינו של העורר טעמים מיוחדים המצדיקים את מעצרו בפיקוח אלקטרוני. בית המשפט המחוזי הוסיף וציין כי על אף שהורה על הגשת תסקיר שירות מבחן ושקל את שחרורו של העורר לחלופת מעצר, לאחר בחינת מכלול השיקולים הרלוונטיים, הגיע למסקנה כי לעת עתה אין להורות על מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני או על שחרורו לכל חלופה אחרת, מהטעמים האמורים.

על החלטה זו של בית המשפט המחוזי נסוב הערר דנן.

הערר דנן

7. העורר טוען כי בית המשפט המחוזי בהחלטתו מיום 6.6.2018, שקל את שחרורו של העורר לחלופת מעצר לאור חולשת הראיות בעניינו עוד בטרם קיבל את תסקיר המעצר החיובי בעניינו של העורר, הדבר היחיד שהתחדש, כך נטען, בטרם קיבל בית המשפט המחוזי את החלטתו מיום 27.6.2018, היה התסקיר החיובי שהוגש בעניינו של העורר. לפיכך, לטענת העורר, בהתחשב במכלול הנסיבות: חולשת הראיות; התסקיר החיובי; והחלופה המתאימה שנמצאה, יש להורות על שחרורו לחלופת מעצר, או לחלופין, על מעצרו בפיקוח אלקטרוני.

8. המדינה סומכת ידיה על החלטת בית המשפט המחוזי וסבורה כי יש לדחות את הערר. לטענתה, עברו הפלילי של העורר יחד עם המסוכנות האינהרנטית לעבירות המיוחסות לו, כמו גם עצם כך שדודו, שהוצע כמפקח, בעצמו בעל עבר פלילי, כולם מצביעים על כך שאין לעצרו בפיקוח אלקטרוני או לשחררו לחלופת מעצר.

דיון והכרעה

9. לאחר שעיינתי בהודעת הערר על נספחיה, ולאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים בדיון שלפניי, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערר להידחות, מהטעמים המפורטים להלן.

על-פי סעיף 21 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) וכפי שנפסק לא אחת, החלטה על מעצרו של נאשם עד תום ההליכים נגדו תלויה בקיומם של שלושה תנאים מצטברים: ראשית, קיומה של עילת מעצר בעניינו (סעיף 21(א)); שנית, קיומן של ראיות לכאורה להוכחת אשמת הנאשם בעבירות המיוחסות לו (סעיף 21(ב) לחוק המעצרים); שלישית, ככל ששני התנאים דלעיל מתקיימים, על בית המשפט לבחון האם ניתן להשיג את מטרת המעצר באמצעות חלופה שפגיעתה בחירות הנאשם פחותה, או באמצעות מעצר בפיקוח אלקטרוני (ראו: סעיף 21(ב) לחוק המעצרים; בש"פ 6074/16 דומראני נ' מדינת ישראל, פסקה 23 (22.8.2016); בש"פ 3485/18 הררי נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (13.6.2018)).

10. יישום אמות מידה אלה על עניינו מוביל, כאמור, למסקנה כי יש לדחות את הערר. העורר אינו חולק על קיומן של ראיות לכאורה, הגם שהוא נאחז בקביעת בית המשפט המחוזי בדבר עוצמתן הפחותה יחסית של הראיות בעניינו,

ואף אינו חולק על קיומה של עילת מעצר בעניינו. העורר ממקד את טענותיו בהחלטת בית המשפט המחוזי שלא לשחררו לחלופת מעצר או להורות על מעצרו בפיקוח אלקטרוני על אף התסקיר החיובי בעניינו. לפיכך אפנה לבחון האם טעה בית המשפט המחוזי בקביעתו כי לא ניתן לאיין או להפחית את מסוכנותו של העורר באמצעות חלופת מעצר או מעצר בפיקוח אלקטרוני.

11. לעורר מיוחסות מספר עבירות חמורות, וביניהן עבירת נשק ועבירת סחיטה באיומים. כידוע, לעבירות נשק חזקת המסוכנות סטוטורית הקבועה בסעיף 21(א)(1)(ג)(2) לחוק המעצרים. בית משפט זה הדגיש לא אחת את המסוכנות הנובעת מעבירות נשק, ואיני מוצאת צורך להרחיב בדבר (בש"פ 8702/15 מדינת ישראל נ' אבו קטיש, פסקה 27 (24.12.2015); בש"פ 3265/16 בדיר נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (5.5.2016)). לכך יש להוסיף כי כפי שנקבע בסעיף 22(ב) לחוק המעצרים ובהפניות שם, ככלל, נאשם בעבירת נשק לא יושם במעצר בפיקוח אלקטרוני, למעט בהתקיים טעמים מיוחדים הנוגעים לביצוע העבירה או לנסיבותיו המיוחדות של הנאשם. זאת ועוד, אף לגבי עבירות של סחיטה באיומים כבר נפסק כי הן מלמדות על מסוכנות, וכי על פי רוב הן אינן מתאימות לחלופת מעצר (וראו: בש"פ 4120/11 דדוש נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (6.6.2011) (להלן: עניין דדוש)).

בנוסף, יש ליתן משקל ממשי גם לעברו הפלילי המכביד של העורר, המלמד אף הוא על מסוכנותו. העורר הורשע בעבר בעבירות רבות, חלקן עבירות אלימות, בגין ריצה מספר עונשי מאסר בפועל.

12. העורר משליך יהבו על המלצת שירות המבחן לשחררו לחלופת מעצר, ואולם כידוע "תסקיר המעצר הוא כלי עזר מקצועי בלבד ואינו כובל את שיקול דעתו של בית המשפט בבחינת 'כזה ראה וקדש'" (ראו: בש"פ 3064/15 מאירוב נ' מדינת ישראל (12.5.2015)), זאת בפרט לנוכח כך שלנגד עיני שירות המבחן עומדים שיקולים שונים אשר אינם חופפים בהכרח לשיקולים העומדים בפני בית המשפט בהחלטה בדבר מעצר עד תום ההליכים (ראו: עניין דדוש, פסקה 15). יוער כי על אף טענות העורר בדבר היות התסקיר בעניינו חיובי, שירות המבחן אף הוא קבע כי קיימת רמת סיכון בינונית להישנות מעורבותו של העורר בפעילות אלימה.

13. לנוכח כל האמור, לא מצאתי כי עלה בידי העורר להראות טעמים טובים לסטות מהכללים שנקבעו, כמפורט לעיל, ולשחררו לחלופת מעצר. חומרת העבירות המיוחסות לעורר מעידות על המסוכנות הנשקפת ממנו, אשר שוכנעתי כי לא ניתן לאיינה או להפחיתה בשלב זה באמצעות חלופת מעצר או מעצר בפיקוח אלקטרוני.

לפיכך, איני מוצאת כי נפל פגם בהחלטת בית המשפט המחוזי לעצור את העורר עד תום ההליכים נגדו. משכך, אני סבורה כי דין הערר להידחות.

14. סוף דבר: הערר נדחה.

ניתנה היום, כ"א באב התשע"ח (2.8.2018).

ש ו פ ט ת
